

پیش‌بینی شایستگی اجتماعی کودکان براساس رضایت

زنashوبی و صمیمت والدین

مسعود احمدی^۱ و پروانه ادريسی^۲

چکیده

هدف از این پژوهش پیش‌بینی شایستگی اجتماعی کودکان براساس رضایت زناشویی و صمیمت والدین بود. روش تحقیق در این پژوهش توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل ۲۱۵۰ دانش آموزان مقطع دبستان مناطق مختلف شهر تهران در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بود. حجم نمونه حاضر پژوهش حاضر با استفاده از فرمول کوکران به تعداد ۳۲۶ نفر بود که بنابر احتیاط به ۳۳۰ نفر افزایش پیدا کرد و از روش نمونه گیری تصادفی خوشایی چند مرحله استفاده شد. ابزار پژوهش پرسشنامه استاندارد شایستگی اجتماعی کوهن و رسمن (SCQ)، (1972)، پرسشنامه استاندارد رضایت زناشویی کانزاس - اسچام و همکاران (1986) و پرسشنامه مقیاس رابطه والد-کودک (2011)، (MSQ) مورد استفاده قرار گرفت. جهت بررسی فرضیات تحقیق از روش‌های استباطی (ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چند متغیره) با نرم افزار spss ۲۶ استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که رضایت زناشویی و صمیمت والدین، شایستگی اجتماعی را (با ضریب معناداری ۰/۱) در کودکان پیش‌بینی می‌کنند. رضایت زناشویی، شایستگی اجتماعی کودکان را (با ضریب معناداری ۰/۱) پیش‌بینی می‌کند. مولفه‌های صمیمت رضایت زناشویی، والدین (صمیمت، وابستگی، تعارض)، شایستگی اجتماعی کودکان را شایستگی اجتماعی، صمیمت والدین (با ضریب معناداری ۰/۱) پیش‌بینی می‌کند.

۱. نویسنده مستول: استادیار گروه روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی، موسسه آموزش عالی غیر دولتی غیر انتفاعی آییک، قزوین، ایران

۲. دانشجوی ارشد روان‌شناسی گرایش عمومی، گروه روان‌شناسی، موسسه آموزشی عالی غیر دولتی آییک، قزوین، ایران.

مقدمه

شاپیستگی اجتماعی^۱ همسالان کودکان شامل نگرش‌ها، دانش و مهارت‌هایی است که منجر می‌شود به تعامل موفق اجتماعی با شرکای اجتماعی و همچنین توانایی فرد در درک و اجرا رفتارهای اجتماعی متناسب با سن در انواع موقعیت‌های اجتماعی متفاوت می‌باشد (بریدکمپ و کاپل^۲، ۱۹۹۷). در حالی که پدر مادر در فرایند رشد اجتماعی کودکان پیش دبستانی خود به عنوان مرکز اصلی دنیای اجتماعی آنها نقش اصلی ایفا می‌کنند وظیفه فراهم آوردن یک محیط اجتماعی غنی را دارند که در آن کودک دایره‌ی مهارت‌های اجتماعی و ارتباطات اجتماعی خود در ارتباط با سایر همسالان خود را گسترش می‌دهد. کودکان پیش دبستانی، رفتار اجتماعی مرتبط با همسالان معمولاً در چارچوب بازی ایجاد می‌کنند و کیفیت بازی کودکان با همسالان بسیار پر اهمیت است. شاخص شاپیستگی اجتماعی در بازی با همسالان عامل شناختی، اجتماعی-عاطفی و حرکتی است (گوبیل و همکاران^۳، ۲۰۱۷). نتایج یک بررسی نشان می‌دهد که بین دختران و پسران در شاپیستگی اجتماعی تفاوت‌های معناداری وجود دارد بطوری که دختران عموماً اجتماعی‌تر از پسران هستند (نیوتون و همکاران^۴، ۲۰۱۴) و هم‌چنین تفاوت‌های فردی قابل شناسایی و نسبتاً پایدار در تمایل به روابط اجتماعی در دوران اولیه کودکی میتوان پیدا کرد. والدین به عنوان عاملان اصلی و کلیدی اجتماعی شدن کودکان عمل می‌کنند برای دری بهتر رشد اجتماعی کودکان میتوانیم به پویایی خانواده توجه کنیم (کامبل و یو^۵، ۲۰۱۴). رضایت زناشویی^۶ والدین به عنوان یک عامل سرایت کننده در برگیرنده جنبه‌های مختلف خانواده مانند تعامل والدین با فرزندان را می‌باشد، که به عنوان یه عامل حیاتی در روابط فرزاندان با همسالان خود بسیار تاثیرگذار است. با این حال شاپیستگی اجتماعی در کودکان سنین پیش دبستانی به ندرت مورد توجه قرار گرفته است به طوری که مطالعات در

---

1. Social competence
2. Bredekamp & Copple
3. Newton et al
4. Yu & Gamble,
5. Marital Satisfaction
6. Social competence

این حوزه به ما نشان می‌دهد که بصورت تکه تکه و حدس و گمان میتوانیم راجب آن صحبت کنیم. بنابراین، یکی از اهداف اصلی این مطالعه ادغام و بررسی رابطه رضایت زناشویی والدین و صمیمت والدین^۱ نسبت به شایستگی اجتماعی کودکان با همسالان در مقطع پیش دبستانی، و هم چنین کشف پیوند های والدین- همسالان یا خانواده- مدرسه خواهد بود.

همسرانی که از ازدواج خود راضی هستند ممکن است محیط خود را به گونه‌ای شکل دهند که رضایت زناشویی بیشتری ایجاد کند. این مسئله باعث می‌شود که هم خود و هم شریکشان رضایت زناشویی بیشتر از زندگی و ازدواج خود در طول زمان داشته باشند. افراد رضایت زناشویی خود (یعنی اثربازیگر) را پیش بینی می‌کنند هم چنین رضایت زناشویی شریک خود (یعنی اثر شریک زندگی) را در زمان‌های بعدی یعنی در یک دوره پنج ساله پیش بینی می‌کنند با این حال، جالب است که بررسی کنیم که چه کسی تأثیر بیشتری در رضایت زناشویی شریک خود دارد. ویسمان و اوبلکر^۲ (۲۰۱۳) نشان دادند که در ابتدای سازگاری زناشویی به شدت با باسازگاری زناشویی همسرانشان در ارتباط بوده است. در یک نمونه از زوج‌های میان سال و مسن تر (حداقل یکی از زوجین ۵۰ ساله یا بیشتر) در بریتانیا نشان می‌دهد که زنان تمايل بیشتری به رابطه و خود سازی‌های وابسته به هم دارند. کافو، ژو، فاین، لی و نیش^۳ (۲۰۱۹) سه موج از داده‌های جمع آوری شده از زوجین چینی در اوخر قرن بیست ارائه کردند که نتایج حاکی از آن بود که رضایت زناشویی نیرومند زنان پیش بینی کننده رضایت زناشویی مردان و برعکس می‌باشد. بنابراین محققان در تحقیق بیان شده به دنبال پاسخ به این پرسش بودند که آیا رضایت زناشویی تأثیر بر پدر و مادر دارد یا خیر؟ که نتایج به دست آمده بعد از یکسال حاکی از این موضوع بود که سطوح قبلی رضایت زناشویی بر میزان رضایت زناشویی فعلی اثر گذار می‌باشد. یک مطالعه جدید نشان می‌دهد که کیفیت رضایت زناشویی والدین^۴ تأثیر بالقوه‌ای بر مهارت‌ها و شایستگی‌های

---

1. Intimacy of parents
2. Whisman & Uebelacker
3. Cao, Zhou, Fine, Li, and Fang
4. Quality of Marital Satisfaction

اجتماعی کودکان خردسال از طریق شیوه‌های فرزندپروری^۱، صمیمیت والدین و محبت والدین دارد. حمایت عاطفی والدین از فرزندانشان ممکن است با پرورش حس رفتار متقابل و رشد اجتماعی کودکان را همراه باشد هم چنین میتواند عامل تقویت کننده واستگی متقابل به عنوان پایه‌ای برای ایجاد توازن اجتماعی در روابط درونی و بیرونی خانواده باشد (دانیل، مادگان، و جنکیتز، ۲۰۱۶، هان، رودی، و پرولکس، ۲۰۱۷، نیوتن، لیل، کارلو، استیل و مک گینلی، ۲۰۱۴، پاتیک و همکاران^۲، ۲۰۱۸). در پژوهشی نیل، ودمور، سینی، جنون و دیگر (۲۰۱۹) دریافتند که تعامل مثبت والدین بطور هم زمان با امنیت و دلستگی مادر/ فرزند مرتبط است. فینگر و همکاران (۲۰۱۰) در یافتند که پرخاشگری زناشویی رابطه عکسی با صمیمیت و حساسیت والدین دارد که به نوبه خود در ایجاد صلاحیت اجتماعی کودکان سینین پیش دبستانی نقش دارد. بررسی اثرات سرریز تعارض زناشویی بر رفتارهای فرزندپروری متعاقب آن و تعامل همسالان پیش دبستانی بر اساس داده‌های طولی نشان داده که تعارض زناشویی پیش‌بینی کننده گرمای و صمیمیت کمتر پدر و مادری است. از طرفی مشخص شد که صمیمیت پدر و نه مادر کنترل و گرمی روابط همسالان در کودکان را پیش‌بینی می‌کند، اگرچه سطوح قبلی روابط همسالان کودکان را کنترل نمی‌کند. این مطالعات نشان می‌دهد که کیفیت زناشویی بر فرآیندهای اجتماعی شدن والدین تأثیر می‌گذارد، که در نتیجه بر نتایج اجتماعی کودک اثر گذار خواهد بود.

علاوه بر صمیمیت و رضایت زناشویی، سبک‌های فرزند پروری والدین یکی از عوامل تأثیر گذار در فرایند اجتماعی کردن کودکان می‌باشد. در سال‌های اول زندگی در تربیت فرزندان والدین خود را هماهنگ میکنند و خود را با کودک خردسال خود تطبیق می‌دهند در نتیجه ممکن است احتمال بیشتری وجود داشته باشد که ما سبک فرزند پروری والدین را مشاهده کنیم. محققان واستگی متقابل رفتارهای والدین را در بین زوچهای مادر-کودک و پدر گزارش کرده‌اند که نشان می‌دهد والدین برهم اثر گذار هستند (دانیل و همکاران، ۲۰۱۶، مریفیلد و همکاران، ۲۰۱۵، نلسون و دیکس، ۲۰۱۸). اگرچه این نگرش وجود

1. Parenting Styles
2. Daniel, Madgan, & Jenkins, Han, Rudy, & Proulx, Newton, Laible, Carlo, Steele, & McGinley, Putnick et al
3. Daniel et al.,; Merrifield et al., Scott ,Nelson, & Dix,

دارد در تربیت فرزندان مادران نقش پر رنگ تری ایفا میکنند بنابراین ممکن است این نگرش بر روی عملکرد پدر تاثیر گذار باشد. دانیل و همکاران (۲۰۱۶) در تحقیقی پی بردنده که هیچ مشارکت متفاوتی در سیک فرزند پروری کودکان در سنین ۵۴ تا ۳۶ ماهگی وجود ندارد. بررسی مسیرهای تعارض والدین و انتقال آن به فرزندان نشان داد که رابطه والد- کودک در مادران قوی تر است نسبت به پدران (استرود و همکاران، ۲۰۱۵). در تعارض زناشویی این مسئله نشان می دهد که ممکن است پدرها در جدا کردن نقش خود به عنوان همسر در تربیت والدین از خود مهارت کمتری داشته باشند در حالی که مادران در نقش والدین احتمال دارد جدا شود یک توضیح قابل قبول را می توان از فرضیه آسیب پذیری پدری استخراج کرد که فرض می کند والدین پدری و پدر- فرزندی در روابط نسبت به روابط مادری بیشتر در معرض کیفیت پایین زناشویی قرار دارند.

روابط والدین و فرزند نه ثابت است و نه یک طرفه، بلکه یه مبادله‌ی مداوم، متغیر و مستمر است هم کودک بر روی والدین تاثیر می‌گذارد و هم والدین بر روی کودک تاثیر می‌گذارد، بدین ترتیب توسعه شایستگی اجتماعی در دوران کودکی نشان دهنده تعاملات متقابل و مداوم والدین است که در دراز مدت بر کودک اثرگذار بوده اند (بارنت، گوستافسون، دنگ، میلز و کاکس، ۲۰۱۲. کپ، بیگل، کنگر، دوما و کنگر، ۲۰۱۱، یو، ۲۰۱۰، ژانگ، ۲۰۱۳). بچه‌های با صمیمیت بالا با والدین پاسخگو ممکن است با الگوبرداری مستقیم و غیرمستقیم از والدین خود، اجتماعی تر، سازگارتر و با همسالان همکاری کنند. رفتار حمایتی، پروش همدلی حس محبت آمیز میتواند بر حساسیت اجتماعی و بکار گیری آنها در تعاملات اجتماعی با همسالان موثر واقع شود (بندورا، ۱۹۷۷، به نقل از نیوتین، ۲۰۱۴). به همین ترتیب، کودکانی که از نظر اجتماعی با همسالان در ارتباط هستند حمایت گرانه و مثبت تر رفتار خواهند کرد که این رفتارها موجب برانگیزی پاسخهای والدینی میشود که از این روش ارتباطی راضی هستند. کودکان در مدرسه با همسالان خود تعامل دارند و در ارتباط با هم شاگردی‌های خودشان هستند با این حال کسانی که در ارتباط

1. Barnett, Gustafsson, Deng, Mills, & Cox

2. Cappa, Begle, Conger, Dumas & ,Conger

3. Yu

4. Bandura

نیستند نیازمند شناخت ماهیت دوسویه تعاملات والدین و فرزند با فرزندان است. با این حال تحقیقات محدودی در زمینه رابطه متقابل بین فرزندان و والدین و همچنین شایستگی اجتماعی مرتبط با همسالان انجام گرفته است که اغلب یافته‌ها به یک والد در هر خانواده محدود می‌شود (بارنت و همکاران، ۲۰۱۲، کاپا و همکاران، ۲۰۱۱، ژانگ، ۲۰۱۳). پوتنیک و همکاران (۲۰۱۸) در تحقیقی گسترده نشان دادند که پذیرش مادران و پدران و تمایلات عمومی اجتماعی فرزندان به صورت دو طرفه بر سینه ۱۰ تا ۹ سال تاثیر گذاربوده است بدین گونه که پذیرش والدین منجر به افزایش تمایلات اجتماعی^۱ کودکان شده است با این حال نتایج تاثیر گذاری بر کودکان ۱۰ تا ۱۲ سال نداشته است. هم چنین میتوان گفت که تحقیقاتی در این زمینه‌ی انجام نشده است که آیا پدر و مادر بر تمایلات اجتماعی کودکان اثر گذار است یا خیر^۲ نیوتن و همکاران (۲۰۱۴) دریافتند که حساسیت‌های مادری و نه پدری پیش‌بینی کننده ۴/۵ درصد از رفتارهای اجتماعی کودکان سال سوم دبستان بوده است. دنیا و همکاران (۲۰۱۶) دریافتند که هم صمیمیت مادر و هم صمیمیت پدر پیش‌بینی کننده افزایش سطح تمایل اجتماعی کودکان بوده است با این حال دینگ، انصاری، لی، لیو و یان^۳ (۲۰۲۰) اثرات حساسیت‌های مادری بر سطح تمایلات اجتماعی داشت آموزان سال چهارم و حساسیت پدری بر سطح تمایلات اجتماعی کلاس سوم تا پنجم بررسی کردند و به طور کلی دریافتند والدین اعم از پدر و مادر در شکل گیری رفتارهای اجتماعی در کودکان نقشی مهم و اساسی ایفا می‌کنند.

کودکان پیش دبستانی در بدو ورود به مهد کودک با چالش‌های مختلف تحصیلی من جمله: احساسات، تعاملات اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی مواجه می‌شوند (گوبل و همکاران، ۲۰۱۷). بر این اساس، انتقال از خانه به پیش دبستانی نیازمند راهنمایی بیشتر والدین، مشارکت و حمایت‌هایی مانند آموزش شایستگی‌های اجتماعی-عاطفی کودکان خردسال است. زیرا آنها نسبت به بقیه وقت بیشتری را با همسالانی که نقش مهمی را در زندگی روزمره آنها بازی می‌کنند می‌گذرانند (بریدکمپ و کاپل، ۱۹۹۷، گوبل و همکاران،

1. Social Sentiment

2. Ding, Ansari, Li ,Liu, and Yan

3. Goble et al

۲۰۱۷). با توجه به اینکه والدین کودکان پیش‌بستانی ممکن است در انطباق و تطبیق راهبردهای فرزندپروری خود برای برآوردن نیازهای رشدی فرزندانشان در اوایل دوران کودکی فعال‌تر باشند. در سال‌های ابتدایی کودکی، بررسی فرآیندهای مبادله‌ای زوج‌های والد-کودک در این دوره حیاتی از رشد مهم و اساسی تلقی می‌شود. هنوز این سوال وجود دارد که آیا روابط تعاملی بین صمیمت‌والدین و شایستگی اجتماعی کودک با همسالان به طور سیستماتیک بر اساس جنسیت‌والدین و فرزندان متفاوت است یا خیر. یک موضوع مهم مرتبط این است که تحقیقات کمی در مورد اثرات صمیمت‌پدر وجود دارد. ارتباط سارگاری عاطفی - اجتماعی کودکان به طور گسترده‌ای نشان داد که نقش پدرها بیشتر از مادرها است. فعالیت‌های بدنی در اوقات فراغت با فرزندانشان ممکن است به آنها کمک کند که آنها را برای مشارکت فعال و متناسب با سن فرزندان با همسالان اجتماعی در گروه خای خارج از خانه آماده کنند (سیلر و هکت، ۲۰۱۳). هم چنین تحقیقات مرتبط نشان می‌دهد که نقش پدران بیشتر آماده کردن فرزندان برای فعالیت‌ها و زندگی اجتماعی خارج از خانه است (جینز، ۲۰۱۶). بنابراین منطقی به نظر می‌رسد فرض کنیم که پدران بر مسائل اجتماعی فرزندان تأثیر می‌گذارند و تحت تأثیر قرار می‌گیرند، تنظیم فرد در طول انتقال به پیش‌بستانی، جایی که کودکان به طور فزاینده‌ای در تعاملات مکرر با همسالان خود هستند. تعاملات تجربی، احساسی و مثبت پدر و فرزند در چهار نیم سالگی به طور طولی با شایستگی اجتماعی در بچه‌های کلاس سوم مرتبط بود (اویستر و همکاران، ۲۰۱۳). به طور کلی در پژوهش حاضر به دنبال پاسخ به این پرسش هستیم که آیا شایستگی اجتماعی کودکان براساس رضایت‌زنایشی و صمیمت‌والدین قابل پیش‌بینی است؟

روش

روش تحقیق حاضر توصیفی از نوع همبستگی و از نظر هدف کاربردی است. زیرا رابطه بین متغیرها براساس هدف تحقیق تحلیل شد. جامعه آماری حاضر شامل ۲۱۵۰ نفر از دانش آموزان مقطع دبستان شهر تهران است. حجم نمونه حاضر پژوهش حاضر با استفاده از فرمول کوکران به تعداد ۳۲۶ نفر بود که بنابراین احتیاط به ۳۳۰ نفر افزایش پیدا کرد و از روش

نمونه گیری تصادفی خوشهای چند مرحله استفاده شد. این تحقیق در زمستان ۱۴۰۲ انجام شده است. داده‌های جمع آوری شده از طریق نرم افزار آماری SPSS26 تجزیه و تحلیل شد.

ابزار سنجش

پرسشنامه شایستگی اجتماعی کوهن و رسمن (SCQ)^۱ (۱۹۷۲): مقیاس شایستگی اجتماعی توسط کوهن و رسمن (۱۹۷۲) به دو صورت فرم ۷۳ گزینه‌ای و ۶۴ گزینه‌ای ساخته شد و توسط موراج (۱۹۸۵) به منظور استفاده دانش آموزان دبستانی هنگاریابی شد و گوییه‌های آن به ۴۴ سوال کاهش یافت. مقیاس شایستگی اجتماعی سطح کارکردهای هیجانی - اجتماعی کودک را در مدرسه بررسی می-کند که معلم با توجه به تعامل کودک با همسالان و بزرگسالان و چگونگی استفاده کودک از محیط کلاسی برای یادگیری، آن را تکمیل می-کند. این مقیاس دو خرده مقیاس را در بر می-گیرد که شامل: همکاری - تسلیم در مقابل خشم - مخالفت و تمایل - مشارکت در مقابل سردی - کناره گیری می-باشد. روش نمره گذاری ماده‌ها بدین صورت است که به هر یک گزینه‌ها از گزینه همیشه تا گزینه هرگز به ترتیب نمره ۵، ۴، ۳، ۲ و ۱ تعلق می-گیرد، به این دلیل که این مقیاس دو قطب مقابل هم را ارزیابی می-کند، بعضی سوالات ارزش مثبت و بعضی سوالات ارزش منفی دارند، بنابراین ماده معکوس ندارد. کمترین و بیشترین نمره ممکن برای خرده مقیاس تمایل - مشارکت در مقابل سردی - کناره گیری ۳۳ و ۰ +۵۱ می-باشد (کوهن، ۱۹۷۲). در پژوهش مروتی و همکاران (۱۳۹۳) گوییه ۲۷ از خرده مقیاس تمایل - مشارکت در مقابل سردی - کناره گیری و گوییه ۴ و ۵ از خرده مقیاس همکاری - تسلیم در مقابل خشم - مخالفت به دلیل بار عاملی کمتر از ۰/۳۰ بودند حذف شدند به نظر می-رسد که در نسخه فارسی باید اصلاحاتی در این سه گوییه انجام گیرد. همچنین در پژوهش مروتی و همکاران (۱۳۹۳) ضرایب پایایی به روش آلفای کرونباخ برای کل مقیاس شایستگی اجتماعی ۰/۸۰ و برای خرده مقیاس همکاری - تسلیم در مقابل خشم - مخالفت در مقابل سردی - کناره گیری ۰/۹۳ به دست آمده

است. همچنین پایابی به روش تنصیف (اسپرمن - براون و گاتمن) برای کل مقیاس شایستگی اجتماعی به ترتیب (۷۷/۰ و ۷۶/۰)، خرده مقیاس همکاری - تسلیم در مقابل خشم - مخالفت به ترتیب (۸۵/۰ و ۸۵/۰) و خرده مقیاس تمایل - مشارکت در مقابل خشم - کناره گیری به ترتیب (۸۵/۰ و ۸۴/۰) به دست آمده است. کوهن و رسمن (۱۹۷۲)، ضرایب پایابی برای کل مقیاس را ۸۹/۰، برای خرده مقیاس همکاری - تسلیم در مقابل خشم - مخالفت ۹۳/۰ و تمایل - مشارکت در مقابل سردی - کناره گیری ۹۵/۰ گزارش نمود. کوهن (۱۹۷۲) جهت تعیین روایی مقیاس از روش روایی سازه با استفاده از پرسشنامه کلاس درس اسچفر استفاده کرد. همبستگی بین پرسشنامه کلاس درس اسچفر و خرده مقیاس همکاری - تسلیم در مقابل خشم - مخالفت ۸۰/۰ و تمایل - مشارکت در مقابل سردی - کناره گیری ۸۰/۰ به دست آمد (کوهن، ۱۹۷۲). همچنین، موارج روایی مقیاس مذکور را با استفاده از روش همزمان با ضرایب همبستگی ۷۴/۰ و ۷۱/۰ برای خرده مقیاس اول و ۷۶/۰ و ۷۷/۰ برای خرده مقیاس دوم گزارش نمود (مروتی و همکاران، ۱۳۹۳).

پرسشنامه رضایت زناشویی کانزاس - اسچام و همکاران (MSQ)^۱ (۱۹۸۶) پرسشنامه رضایت زناشویی، توسط کانزاس طراحی شده است. این مقیاس دارای ۳ گویه می باشد که با یک مقیاس لیکرت هفت درجه ای (خیلی خیلی ناراضی تا خیلی خیلی راضی) که هر ماده دارای ارزشی بین ۱ تا ۷ است، رضایت زناشویی را می سنجد. نحوه نمره گذاری این پرسشنامه بدین صورت است که نمره بین ۳ تا ۷: میزان رضایت زناشویی در حد پایینی می باشد. نمره بین ۷ تا ۱۴: میزان رضایت زناشویی در حد متوسط می باشد. نمره بالاتر از ۱۴: میزان رضایت زناشویی در حد بالایی می باشد. در تحقیق عرب علیدوستی و همکاران، (۱۳۹۴) روایی پرسشنامه توسط اساتید و متخصصان این حوزه تأیید شده است. در تحقیق عرب علیدوستی و همکاران، (۱۳۹۴) پایابی پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ بالای ۰/۷۰ به دست آمده است.

پرسشنامه والد - کودک پیانتا (PCRQ)^۲ (۲۰۱۱): این مقیاس توسط پیانتا برای

1. Kansas Marital Satisfaction Questionnaire - Schaum et al

2. Child Parent Relationship Scale (CPRS)

اولین بار در سال ۱۳۹۴ ساخته شد و شامل ۳۳ ماده است که ادراک والدین را در مورد رابطه خود با کودکشان را مورد سنجش قرار می‌دهد. این پرسشنامه توسط طهماسبیان و خرم آبادی (۱۳۸۶) ترجمه و روایی محتوی آن نیز توسط متخصصان ارزیابی شد (ابارشی، ۱۳۸۸). این مقیاس شامل حوزه‌های تعارض (۱۷ ماده)، صمیمیت (۱۰ ماده)، وابستگی (۶ ماده)، و رابطه مثبت کلی (مجموع تمام حوزه‌ها) می‌باشد (عابدی شاپور آبادی و همکاران، ۱۳۹۱). تعارض جنبه‌های منفی رابطه مانند کشمکش با یکدیگر، عصبانی شدن نسبت به یکدیگر، نافرمانی و عدم پذیرش مهار و غیر قابل پیش بینی بودن را در بر می‌گیرد (خدابنده و همکاران، ۱۳۹۱). صمیمیت به میزانی که والدین رابطه‌ی خود را با فرزندشان گرم، عاطفی و راحت برداشت می‌کنند، اطلاق می‌شود (دیسکرول و پیانتا، ۲۰۱۱). وابستگی، میزان وابستگی نابهنجار مادر و کودک را مورد ارزیابی قرار می‌دهد (خدابنده و همکاران، ۱۳۹۱). رابطه مثبت کلی نیز بر روابط نزدیک و صمیمی والد-کودک تاکید دارد. مقیاس رابطه والد-کودک یک پرسشنامه‌ی خود گزارش دهی است و نمره گذاری آن براساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت (نمره ۵ برای قطعاً صدق می‌کند و نمره یا برای قطعاً صدق نمی‌کند) صورت می‌پذیرد. برای به دست آوردن نمره‌ی رابطه مثبت کلی در این مقیاس، می‌بایست نمرات سوالات حوزه‌های تعارض و وابستگی معکوس شوند (ابارشی، ۱۳۸۸). نمره‌ی بالا در هر یک از خرده مقیاس‌ها نشانگر وجود بیشتر مولفه‌های یاد شده است. نحوه تفسیر و نمره گذاری این پرسشنامه بدین صورت است که: تعارض: سوالات ۲، ۳، ۴، ۷، ۱۲، ۱۷، ۱۴، ۱۹، ۲۱، ۲۳، ۲۴، ۲۶، ۲۵، ۲۴، ۲۳، ۳۱، ۲۸، ۲۷، ۰/۶۹، ۰/۴۶، ۰/۸۰، ۰/۷۵، نزدیکی: ۱، ۵، ۶، ۸، ۱۰، ۱۳، ۱۶، ۲۹، ۰/۸۴، عامل وابستگی: ۹، ۱۱، ۱۵، ۱۸، ۲۰، و ۲۲، عامل رابطه مثبت کلی: از مجموع نمره‌های حوزه نزدیکی و معکوس نمره‌های حوزه تعارض و وابستگی به دست می‌آید. هر کدام از حوزه‌های تعارض، صمیمیت، وابستگی و رابطه مثبت کلی به ترتیب با آلفای کرونباخ ۰/۸۴، ۰/۶۹، ۰/۴۶، ۰/۸۰، ۰/۷۵ (ابارشی، ۱۳۸۸). دریسکول و پیانتا (۲۰۱۱) در پژوهشی آلفای کرونباخ این پرسشنامه را در هر یک از مولفه‌های تعارض، نزدیکی، وابستگی و رابطه مثبت کلی به ترتیب ۰/۶۹، ۰/۷۴، ۰/۸۰ و ۰/۸۰ گزارش کرده‌اند.

یافته‌ها

بررسی‌های جمعیت‌شناسخی نشان داد تعداد ۱۷۰ از پاسخ دهنده‌گان یعنی ۵۱/۱ درصد از شرکت کنندگان در پایه ششم، ۱۰۶ نفر یعنی ۳۲/۱ پایه پنجم و ۴۶ نفر یعنی ۱۳/۶ نفر از شرکت کنندگان پایه چهارم بودند. آمار توصیفی مربوط یافته‌ها جهت دستیابی به بیش کلی در مورد داده‌ها در جدول ۱ بیان شده است که شامل میانگین، انحراف استاندارد، چولگی، کشیدگی، حداقل و حداکثر نمره می‌باشد.

جدول ۱: آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

عامل کلی	زیر مقیاس‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	کجی	کشیدگی
شاپیوی شایستگی اجتماعی	تمایل	۲۶.۵۲	۷.۲۱	۱.۳۴	-۰.۷۱
	همکاری	۴۸.۵۸	۷.۶۳	-۰.۲۶۳	-۰.۵۲۳
	نمره کل	۸۰.۱۰	۱۰.۹۸	۱.۸۴۷	-۰.۹۱۷
رضایت زناشویی	رضایت زناشویی	۸.۹۰	۴.۶۸	۱.۲۷	۰.۱۳
تعامل مادر-فرزند	صمیمیت	۲۹.۹۰	۵.۹۴	-۰.۰۰۶	-۰.۳۰
	وابستگی	۲۴.۵۸	۴.۹۲	-۰.۰۵۲	۰.۴۷
	تعارض	۶۳.۴۳	۱۵.۲۲	۰.۰۰۲۲	-۰.۰۱۵
	رابطه مثبت کلی	۱۱۷.۹۲	۱۵.۰۳	-۰.۱۲	۰.۶۷۱

به منظور بررسی نرمال بودن داده‌ها از آزمون کلموگروف-اسمیرنف در نرم‌افزار ۲۶ spss استفاده شد. نتایج این آزمون نشان داد فرض نرمال بودن داده‌ها رد نمی‌شود و می‌توان از آزمون‌های پارامتریک استفاده کرد. در جدول شماره ۲ نتایج این آزمون را نشان می‌دهد.

جدول ۲: نتایج آزمون کلموگروف-اسمیرنف

متغیرهای پژوهش	کولموگروف-اسمیرنف	(P) معناداری	متغیرهای پژوهش
شاپیوی شایستگی اجتماعی	۱.۱۹	۰.۱۱۴	رضایت زناشویی
رضایت زناشویی	۱.۲۳	۰.۰۸	صمیمیت والدین (تعامل والد-فرزند)
صمیمیت والدین (تعامل والد-فرزند)	۰.۸۰۷	۰.۰۵۲	

جدول ۳ نتایج آزمون همبستگی پیرسون رضایت زناشویی و صمیمیت والدین، شایستگی جتمعایی را در کودکان پیش بینی می کنند.

جدول ۳: ماتریس همبستگی پیرسون برای رضایت‌زناشویی، ضمیمات والدین و شایستگی اجتماعی

۶	۵	۴	۳	۲	۱	متغيرها
					-	- رضایت زناشویی
				-	*۰.۱۳	- ۲- صمیمیت
			-	**۰.۳۳۲	**۰.۳۳۶	- ۳- وابستگی
		-	**۰.۲۴۸	**۰.۲۶	**۰.۲۵۴	- ۴- تعارض
-	**۰.۸۲۸	**۰.۲۰۸	**۰.۲۳	۰.۹۳	- ۵- رابطه مثبت (صمیمیت)	
-	**۰.۲۴	**۰.۵۱۸	**۰.۴۰۳	**۰.۳۸۵	**۰.۳۷۶	- ۶- شایستگی اجتماعی

با توجه به جدول ۳ مشاهده می شود ضرایب همبستگی محاسبه شده بین نمرات رضایت زناشویی با شایستگی اجتماعی ($p < 0/01$, $n = 330$, $r = 0/376$) و بین نمرات صمیمیت با شایستگی اجتماعی ($p < 0/01$, $n = 330$, $r = 0/385$) و بین نمرات معکوس تعارض با شایستگی اجتماعی ($p < 0/01$, $n = 330$, $r = 0/40$) و بین نمرات معکوس تعارض با شایستگی اجتماعی ($p < 0/01$, $n = 330$, $r = 0/51$) و بین رابطه مثبت کلی (صمیمیت والدین) با شایستگی اجتماعی ($p < 0/01$, $n = 330$, $r = 0/24$) در کودکان رابطه مثبت و معنادار وجود داشت. عبارتی هر چه رضایت زناشویی و صمیمیت در والدین افزایش یابد، شایستگی اجتماعی در کودکان افزایش ممی باشد.

جدول ۴: خلاصه نتایج معنی داری مدل رگرسیون برای پیش بینی شایستگی اجتماعی بر اساس رضایت زناشویی و صمیمت والدین

R ²	R	P	F	Ms	Df	Ss	مینع تغییرات
۰/۳۴۹	۰/۱۲۲	۰/۰۰۱	۲۲.۷۲۵	۲۴۱۵.۰۲۰	۲	۴۸۳۰.۰۴۱	رگرسیون
			۱۰۶.۲۷۳	۳۲۷	۳۴۷۵۱.۲۴۷		باقیمانده
				۳۲۹	۳۹۵۸۱.۲۸۸		کل

در جدول ۴ بالا ANOVA گزارش شده که آن مقدار اعتبار آماری مدل را ارزیابی می-کند. با توجه به اینکه سطح معناداری در این جدول برای متغیرهای رضایت‌زنashوبی و صمیمیت‌والدین از $P < 0.01$ کمتر می‌باشد می‌توان تأثیر متغیرهای پیش‌بین در متغیر ملاک را از لحاظ آماری پذیرفت. میزان ضریب تبیین² برای پیش‌بینی شایستگی اجتماعی کودکان به کودکان برابر با 0.35 می‌باشد که نشان می‌دهد ۳۵ درصد شایستگی اجتماعی کودکان به رضایت‌زنashوبی و صمیمیت‌والدین وابسته می‌باشد. و بقیه واریانس وابسته به عوامل دیگری است که در این تحقیق مدنظر قرار نگرفته است و یا ناشناخته می‌باشد. جدول ۵ نتایج معنی داری مدل رگرسیون پیش‌بینی شایستگی اجتماعی بر اساس مولفه‌های صمیمیت‌والدین را نشان می‌دهد

جدول ۵ نتایج معنی داری مدل رگرسیون برای پیش‌بینی شایستگی اجتماعی بر اساس مولفه‌های صمیمیت‌والدین

منبع تغییرات	Ss	Df	Ms	F	P	R	R ²
رگرسیون	۶۴۴۸.۲۱۳	۳	۲۱۴۹.۴۰۴	۲۱.۱۴۸	۰.۰۰۱	۰.۱۶۳	۰.۴۰۴
باقیمانده	۳۳۱۳۳.۰۷۵	۳۲۶	۱۰۱.۶۳۵				
کل	۳۹۵۸۱.۲۸۸	۳۲۹					

در جدول ۵ بالا ANOVA گزارش شده که آن مقدار اعتبار آماری مدل را ارزیابی می-کند. با توجه به اینکه سطح معناداری در این جدول برای مولفه‌های صمیمیت‌والدین از $P < 0.01$ کمتر می‌باشد می‌توان تأثیر متغیرهای پیش‌بین در متغیر ملاک را از لحاظ آماری پذیرفت. میزان ضریب تبیین² برای پیش‌بینی شایستگی اجتماعی کودکان برابر با 0.404 می‌باشد که نشان می‌دهد ۴۰ درصد شایستگی کودکان به مولفه‌های صمیمیت‌والدین وابسته می‌باشد. و بقیه واریانس وابسته به عوامل دیگری است که در این تحقیق مدنظر قرار نگرفته است و یا ناشناخته می‌باشد. به عبارت دیگر بقیه به متغیرهایی مربوط می‌شود که در واریانس شایستگی اجتماعی سهم دارند ولی در این مطالعه به آنها پرداخته نشده است. از این رو نتایج برآورده مدل معنادار در قالب جدول ضرایب رگرسیون در جدول ۶ ارائه شده است.

جدول ۶: خلاصه جدول ضرایب رگرسیون برای پیش‌بینی شایستگی اجتماعی بر اساس مولفه‌های صمیمیت والدین

	B	سهم متغیرها	T	سطح معناداری
ضریب ثابت	۷۳.۷۸۱		.۱۴.۸۵۴	.۰۰۰
صمیمیت	.۰۱۳۹	.۰۰۷۵	.۱۳۷۲	.۰۱۷
تعارض	.۰۱۲۹	.۰۱۸	.۳۲۶۷	.۰۰۰ ۱**
وابستگی	.۰۶۲۶	.۰۲۸۱	.۵۱۴۷	.۰۰۰ ۱**

P<0/01 *

نتایج حاصل از جدول ۶ نشان می‌دهد مولفه‌های صمیمیت والدین (تعارض) (.۰۱۸) درصد و (وابستگی) (.۰۲۸) درصد در پیش‌بینی شایستگی اجتماعی کودکان سهم دارد. بیشترین سهم مربوط به مولفه (وابستگی) با بتای (.۰۲۸) بود. مولفه‌های صمیمیت والدین (تعارض و (وابستگی) اثر مثبت و مستقیم در پیش‌بینی شایستگی اجتماعی کودکانشان دارد. از این‌رو شواهد کافی برای پذیرش فرضیه سوم در سطح ۹۹٪ درصد وجود داشت.

تذکر: رابطه مثبت کلی (صمیمیت والدین) از مجموع نمرات حوزه نزدیکی و معکوس نمرات حوزه تعارض و معکوس نمرات حوزه (وابستگی) بدست می‌آید.

جدول ۶ نتایج معنی داری مدل رگرسیون پیش‌بینی شایستگی اجتماعی براساس رضایت‌زنashویی را نشان می‌دهد.

جدول ۶: خلاصه نتایج معنی داری مدل رگرسیون برای پیش‌بینی شایستگی اجتماعی بر اساس رضایت‌زنashویی

منبع تغییرات	Ss	Df	Ms	F	P	R	R ²
رگرسیون	۳۶۱۱.۶۵۴	۱	۳۶۱۱.۶۵۴	۳۲.۹۳۴	.۰۰۱	.۰۰۹۱	.۰۳۰۲
باقیمانده	۳۵۹۶۹.۶۳۴	۳۲۸	۱۰۹.۶۶۴				
کل	۳۹۵۸۱.۲۸۸	۳۲۹					

در جدول ۱۰-۴ بالا ANOVA گزارش شده که آن مقدار اعتبار آماری مدل را ارزیابی

می‌کند. با توجه به اینکه سطح معناداری در این جدول برای متغیرهای رضایت زناشویی از $P < 0.01$ کمتر می‌باشد می‌توان تأثیر متغیرهای پیش‌بین در متغیر ملاک را از لحاظ آماری پذیرفت. میزان ضریب تبیین² برای پیش‌بینی شایستگی اجتماعی کودکان برای رضایت زناشویی وابسته می‌باشد که نشان می‌دهد ۳۰ درصد شایستگی کودکان به رضایت زناشویی وابسته می‌باشد. و بقیه واریانس وابسته به عوامل دیگری است که در این تحقیق مد نظر قرار نگرفته است و یا ناشناخته می‌باشد. به عبارت دیگر بقیه به متغیرهایی مربوط می‌شود که در واریانس شایستگی اجتماعی سهم دارند ولی در این مطالعه به آنها پرداخته نشده است. از این رو نتایج برآورد مدل معنادار در قالب جدول ضرایب رگرسیون در جدول ۷ ارائه شده است.

جدول ۷: خلاصه جدول ضرایب رگرسیون برای پیش‌بینی شایستگی اجتماعی بر اساس رضایت زناشویی

	B	سهم متغیرها	T	سطح معناداری
ضریب ثابت	۷۱.۷۳۹		۲۹.۸۹۸	۰.۰۰۰
رضایت زناشویی	۰.۴۰۰	۰.۳۰۲	۰.۷۳۹	۰.۰۰۱**

* $P < 0.01$

نتایج حاصل از جدول ۷ نشان می‌دهد رضایت زناشویی (۰.۳۰) درصد در پیش‌بینی شایستگی اجتماعی کودکان سهم دارد. بیشترین سهم مربوط به رضایت زناشویی با بتای (۰.۳۰) بود. متغیر رضایت زناشویی اثر مثبت و مستقیم در پیش‌بینی شایستگی اجتماعی کودکانشان دارد. از این رو شواهد کافی برای پذیرش فرضیه دوم در سطح ۹۹/۰ درصد وجود داشت.

بحث و نتیجه‌گیری

امروزه شاهد این هستیم که در ابعاد گوناگون زندگی شایستگی اجتماعی مهم و تاثیرگذار است. طبیعی است که پژوهشگران به دنبال میزان اثرات آن در آسیب‌های روانشناختی و اجتماعی باشند. شایستگی اجتماعی در زندگی کودک نقش مهمی ایفا می‌کند. رضایت

زناشویی در چگونگی ارتباط زوجین با هم و حل مسائل زندگی تاثیرگذار است. کسانی که از رضایت بالایی برخوردارند می‌توانند عواطف خود و دیگران را کنترل کرده، بین پیامدهای مثبت و منفی عواطف تمایز گذارند و اطلاعات عاطفی برای راهنمایی فرایند تفکر و اقدام‌های شخصی استفاده کنند. آنچه در زندگی مهم به نظر می‌رسد، صمیمیت زوج‌ها برای ساختن یک زندگی همراه با رضایت‌مندی است.

توسعه مهارت‌های اجتماعی کودکان به خصوص شایستگی اجتماعی به عنوان مهم ترین تکلیف رشدی این دوره‌ی بحرانی از زندگی و خودنظم دهی یادگیری به عنوان عامل مهم در بستر آموزشی و مؤثر در تعیین سرنوشت تحصیلی و شغلی در اواخر دوره‌ی نوجوانی، نقش مهمی در کارکردهای آتی فرد دارد و از عوامل مختلف فردی و خانوادگی متأثر می‌شود، یکی از عوامل خانوادگی مؤثر بر شایستگی اجتماعی کودکان، مشارکت والدین در فعالیت‌های فرزندان است که خود می‌تواند از ایجاد رفاقت بین والدین در شیوه‌های فرزند پروری و به رسمیت شناختن شیوه‌های والدینی یکدیگر متأثر شود. نتایج برخی مطالعات حاکی از نقش مثبت مشارکت والدین در حصول دستاوردهای مثبت تحصیلی برای فرزندان است (بانک^۱ و همکاران، ۲۰۱۸). حمایت والدین به عنوان بعدی از حمایت اجتماعی با افزایش مهارت‌های مطالعه کودکان به شایستگی تحصیلی در فرزندان منجر می‌شود (امینی و سامانی^۲، ۲۰۲۱). عبادی و برون (۲۰۱۳) تأیید می‌کنند که تعاملات مثبت والدین با یکدیگر و ارتباط بیشتر با هم، بررسی موقعيت تحصیلی فرزند و همکاری در حل مشکلات فرزند به عنوان شاخصه‌ای نظارت والدین بر امور تحصیلی فرزندان با کاستن از مشکلات تحصیلی منجر به افزایش نگرش‌های مثبت نسبت به تحصیل و سخت کوشی بیشتر دانش آموز می‌شود، چراکه با صرف زمان کمتر والدین برای رسیدگی به فرزندان، احتمال غفلت از نیازها و خواسته‌های فرزندان بیشتر و نظارت و آگاهی نسبت به امور تحصیلی آنها نیز کمتر خواهد شد. کمک والدین به انجام یا مشاوره در انجام فعالیت‌های فرزندان موجب ایجاد احساس اطمینان در فرزندان برای مواجهه با مشکلات در حیطه‌های یادگیری و غیر تحصیلی است و در عین حال، با افزایش انگیزش تحصیلی و

1. boonk

2. Amini & samani

پیش بینی پیشرفت تحصیلی در فرزندان، گونه‌ای سکوسازی برای یادگیری به ویژه در مسائل جدیدی است که کودکان با آن برخورد می‌کند فرزندان با دریافت کمک از سوی والدین در امر اجتماعی به تدریج به خودگردانی و خودبستگی در این حوزه دست یافته، مسئولیت بیشتری در امر اجتماعی احساس می‌کنند. این امر به ویژه در اواخر دوره نوجوانی که سال‌های طلایی برای برنامه ریزی تحصیلی و ارتباط اجتماعی برای ورود به دانشگاه است، از اهمیت ویژه‌های برخوردار است. اگرچه مشارکت والدین در امور تحصیلی و اجتماعی فرزندان با افزایش سن کاهش یافته و جای خود را به یاری طلبیدن از همسالان و دوستان می‌دهد (لطیفه^۱ و همکاران، ۲۰۲۱). با این حال، در سال‌های متنه‌ی به ورود به اجتماع و اهمیت انتخاب و تصمیم گیری‌های فرد و نقش آن در سرنوشت شغلی و اجتماعی فرد، مشارکت والدین پررنگ تر شده و مسئولیت آنها را در قبال یادگیری فرزندان بیشتر می‌کند (جیزز^۲، ۲۰۱۷). در این میان، والدین حمایت کننده و با رضایت زناشویی بالا مشوق شیوه‌های انصباطی و والدگری یکدیگر با تقویت مشارکت یکدیگر در امور مربوط به فرزندان می‌توانند پیامدهای تحصیلی و اجتماعی مثبتی برای فرزندان رقم بزنند (بونو^۳، ۲۰۱۴). والدینی که فرزند دارند، با برخورداری از عامل حمایت کننده‌ی اتحاد و وفاق بین یکدیگر هم چنین صمیمت بین خود و افزایش رضایت زناشویی در امر فرزند پروری، با احساس تیمی از همکاری یکدیگر، احساس خودکارآمدی بیشتری در خود و فرزندان ایجاد کرده و استرس کمتری در امر فرزند پروری دارند (موسوی و همکاران، ۱۴۰۰). میتوان گفت نتایج این پژوهش با تحقیق‌های سوئینین، پاکارینین، لرکانن (۲۰۲۳)، فصاحت (۱۴۰۱)، قره چاهی (۱۴۰۰) و ذکایی (۱۳۹۹) هم سو است و با تحقیق جین یو (۲۰۲۳) ناهمسو است.

از آنجایی که جامعه‌ی ایرانی یک جامعه خانواده محور است، تکیه بر فرایندهای خانوادگی چون صمیمت والدین یا رضایت زناشویی در مدیریت امور فرزندان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با ورود فرزندان به دایره‌ی خانواده، اتحاد والدینی عرصه‌ای را برای

1. latipah

2. Jeynes

3. bono

والدین فراهم می‌کند تا مسائل نهفته موجود در هر وله از رشد را با یکدیگر حل و فصل نمایند. از این رو، صمیمیت والدین در فرزند پروری، همچون لنگری عمل می‌کند که والدین آگاه شده با مشکلات و مسائل دوره‌ی رشدی فرزند، با احساس ناکافی و نابسنده‌گی کردن در مقابله با چالش‌ها به تنهایی، با ایجاد همدلی در پی اعتیاریابی و یافتن معنی حمایت کننده و تأییدی برای شیوه‌های فرزند پروری خود با این چالش‌های مواجه شوند و از پی وفاق و همدلی از پس مشکلات رشدی فرزندان برآیند. مطالعات حاکی از ارتباط صمیمیت والدین به عنوان بعدی متفاوت از روابط بین همسران با سازگاری مثبت و افزایش شایستگی اجتماعی در فرزندان است و مشارکت والدین در امور مربوط به فرزندان می‌تواند در یادگیری و نمایش رفتارهای اجتماعی مثبت نقش به سزاگی داشته باشد در جامعه‌ی خانواده محور ایرانی فرزندان منبع سرمایه‌گذاری‌های روانی و اجتماعی محسوب می‌شوند، لذا به نظر می‌رسد برای والدین، تحقق روایی پرورش فرزندانی با بالاترین قابلیت‌های روانی و دستیابی به جایگاه مطلوب اجتماعی در مشارکت بیشتر در امور و فعالیت‌های فرزندان تعریف شود. علی‌رغم وجود شواهد پژوهشی یادشده دال بر نقش مثبت اتحاد والدین بر افزایش مشارکت آن‌ها و متعاقباً تقویت شایستگی‌های اجتماعی فرزندان، شواهد دیگری نیز حاکی است روابط زناشویی مثبت و همکاری دوچانبه‌ی والدین در پرورش فرزندان نقش تعیین کننده‌ای در تقویت شایستگی‌های اجتماعی فرزندان دشوار و با خلق منفی ندارد (لام^۱ و همکاران، ۲۰۱۸).

در خصوص محدودیت‌های این پژوهش باید اشاره کرد که این پژوهش بر روی دانش آموزان اجرا شده و در تعیین نتایج به دانشجویان و سایرگروه‌های سنی باید محتاط بود. پیشنهاد می‌شود که در تحقیقات آتی از سایر ابزارها و روش‌های پژوهشی مثل مصاحبه و مشاهده برای جمع آوری داده‌ها استفاده شود.

در خصوص کاربرد تحقیق حاضر نتایج این پژوهش می‌تواند یاریگر زوج و خانواده درمان گران و متخصصان امر در حیطه کار با زوج و خانواده باشد و هم چنین در قالب و برنامه سیستماتیک در فرآیند امر پیشگیری مقدم بر درمان در مراکز مشاوره و نهادهای دولتی و انجمن‌های مردمی این برنامه میتواند به افزایش مهارت‌های بین فردی و افزایش صمیمیت

و تغییر نگرش‌های لازمه برای زندگی زناشویی آرام و پایدار استفاده گردد.

منابع

بارشی، زهره؛ طهماسبیان، کارینه؛ مظاہری، محمدعلی و پناغی، لیلی. (۱۳۸۸). تاثیر آموزشی ارتقای روانی اجتماعی کودک از طریق بهبود تعامل مادر کودک بر خود – برنامه اثربندی والدگری و رابطه مادر و کودک زیر سه سال. *فصلنامه علمی - پژوهشی در سلامت روانشناسی*. (۳)، ۵۰-۵۲.

- طهماسبیان، کارینه؛ مهریار، امیر هوشنگ؛ بوالهری، جعفر و بیرشک، بهروز. (۱۳۷۶). بررسی آموزش مادران در کاهش اختلالات رفتاری کودکان. *اندیشه و رفتار*. (۳)، ۲۲-۲۷.

- عابدی شاپورآبادی، ثریا؛ پورمحمد رضایی تجربی، معصومه؛ محمدخانی، پروانه و فرضی، مرجان. (۱۳۹۱). اثربخشی برنامه گروهی والدگری مثبت بر رابطه مادر-کودک در کودکان با اختلال بیش فعالی/ نارسایی توجه. *روان‌شناسی بالینی*. (۳)، ۶۲-۷۳.

- مامی، شهرام؛ صفری، عبدالمحمود؛ منصوریان، مرتضی؛ قربانی، مصطفی؛ کیخاونی، ستار. (۱۳۹۵). کاهش تعارضات زناشویی با آموزش مهارت حل مساله در مراجعین به مراکز مشاوره کمیته امداد امام(ره) شهر ایلام. *مجله ره آورد سلامت*. دوره ۲، شماره ۱. صص. ۳۸-۲۹.

- مروتی، ذکراله؛ بهرامیان، حکیمه؛ مکتبی، غلامحسین. (۱۳۹۳). روابی، پایابی و ساختار عاملی مقیاس شایستگی اجتماعی در دانش آموزان دوره ابتدایی شهر اهواز. *محله مطالعات روانشناسی تربیتی*، دوره ۱۰، شماره ۱۸، پاییز و زمستان ۱۳۹۲، صفحه ۱۸۱-۲۰۰.

Barnett, M. A., Gustafsson, H., Deng, M., Mills, K. W. R., & Cox, M. (2012). Bidirectional associations among sensitive parenting, language development, and social competence. *Infant and Child Development*, 21, 374-393

- Berkien, M., Louwerse, A., Verhulst, F., & van der Ende, J. (2012). Children's perceptions of dissimilarity in parenting styles are associated with internalizing and externalizing behavior. *European Child and Adolescent Psychiatry*, 21, 79-85

- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Prentice Hall

Be, D., Whisman, M. A., & Uebelacker, L. A. (2013). Prospective associations between marital adjustment and life satisfaction. *Personal Relationships*, 20, 728-739.

- Cao, H., Zhou, N., Fine, M. A., Li, X., & Fang, X. (2019). Sexual satisfaction and marital satisfaction during the early years of Chinese marriage: A three-wave, cross-lagged, actor-partner interdependence model. *Journal of Sex Research*, 56, 391–407
- Conger, R. D., Conger, K. J., & Martin, M. J. (2010). Socioeconomic status, family processes, and individual development. *Journal of Marriage and Family*, 72, 685–704
- Cox, M. J., & Paley, B. (1997). Families as systems. *Annual Review of Psychology*, 48, 243–267
- Driscoll, K., Pianta, R.C. (2011). Mother's and father's perceptions of conflict and closeness in parent- child relationships during early chilhood. *Journal of early childhood and infant psychology*, 7, 1-18
- Daniel, E., Madigan, S., & Jenkins, J. (2016). Paternal and maternal warmth and the development of prosociality among preschoolers. *Journal of Family Psychology*, 30, 114–124
- Ding, X., Ansari, A., Li, X., Liu, Y., & Yan, N. (2020). Transactional effects between parental sensitivity and child social adjustment: *Specifying trait-state aspects of parenting*. *Developmental Psychology*, 56, 1331–1342
- Gamble, W. C., & Yu, J. J. (2014). Young children's sibling relationship interactional types: Associations with family characteristics, parenting, and child characteristics. *Education and Development*, 25, 223–239
- Gao, M., Du, H., Davies, P. T., & Cummings, E. M. (2019). Marital conflict behaviors and parenting: Dyadic links over time. *Family Relations*, 68, 135–149
- Han, Y., Rudy, D., & Proulx, C. M. (2017). Longitudinal relationships among marital conflict, maternal and paternal warmth and control, and preschoolers' socioemotional outcomes in South Korea. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 48, 1522–1536.
- Jeong Jin Yu .(2023). Marital satisfaction and parental warmth in predicting children's peer social competence, *Journal of Applied Developmental Psychology*
- Jeynes, W. H. (2016). Meta-analysis on the roles of fathers in parenting: Are they unique? *Marriage & Family Review*, 52, 665–688
- Laukkonen Arto, Doona Niemistö, Kabir Aunola, Molo Barnett, Sääkslahti .(2023). Child perceived motor competence as a moderator between physical activity parenting and child objectively measured physical activity, *Psychology*

*of Sport and
Exercise.*

Lee, S., & Choi, H. (2015). Lowest-low fertility and policy responses in South Korea. In R. Rindfuss, & M. Choe (Eds.), *Low and lower fertility* (pp. 107–123). Springer.

Merrifield, K. A., Gamble, W. C., & Yu, J. J. (2015). Using social cognitive theory to understand meta-parenting in parents of young children. *Family Science*, 6, 362–369.

- Neppel, T. K., Wedmore, H., Senia, J. M., Jeon, S., & Diggs, O. N. (2019). Couple interaction and child social competence: The role of parenting and attachment. *Social Development*, 28, 347–363

- Newton, E. K., Laible, D., Carlo, G., Steele, J. S., & McGinley, M. (2014). Do sensitive parents foster kind children, or vice versa? Bidirectional influences between children's prosocial behavior and parental sensitivity. *Developmental Psychology*, 50, 1808–1816

Oshio, T., Nozaki, K., & Kobayashi, M. (2012). Division of household labor and marital satisfaction in China, Japan, and Korea. *Journal of Family and Economic Issues*, 34, 211–223

- Putnick, D. L., Bornstein, M. H., Lansford, J. E., Chang, L., Deater-Deckard, K., Di Giunta, L., ... Bombi, A. S. (2018). Parental acceptance-rejection and child prosocial behavior: Developmental transactions across the transition to adolescence in nine countries, mothers and fathers, and girls and boys. *Developmental Psychology*, 54, 1881–1890

- Viola Soininen, Eija Pakarinen , Marja-Kristiina Lerkkanen .(2023). Reciprocal associations among teacherchild interactions, teachers' work engagement, and children's social competence, *Journal of Applied Developmental Psychology*.

- Webster, L., Low, J., Siller, C., & Hackett, R. K. (2013). Understanding the contribution of a father's warmth on his child's social skills. *Fathering*, 11, 90–113

- Yu, J. J., & Ko, Y. K. (2013). Paternal family expressiveness as a mediator between father's dispositional optimism and child's dispositional optimism. *The Journal of Genetic Psychology*, 174, 677–695.

Marital satisfaction and parental warmth in predicting children's peer social competence

Masoud Ahmadi² and Pravaneh Idrissy ^{1*}

Abstract

The purpose of this research was to predict children's social competence, marital satisfaction and parental intimacy. The research method in this was descriptive-correlation. The statistical population of the present study included 2150 primary school students from different areas of Tehran in the academic year of 2014-2014. The present researcher's sample size was 326 people using Cochran's formula, which increased to 330 people, and a multi-stage cluster random sampling method was used. The research tools were the standard social competence questionnaire of Cohen and Resman (1972), (SCQ), the standard questionnaire of Kansas marital satisfaction - Schaum et al. (1986), (MSQ) and the parent-child relationship scale questionnaire (2011), (PCRQ). Inferential methods (Pearson's correlation coefficient and multivariate regression analysis) with SPSS 26 software were used to check the research hypotheses. The findings showed that marital satisfaction and parental intimacy predict social competence (with a significant coefficient of 0.1) in children. Marital satisfaction predicts children's social competence (significant coefficient 0.1). The components of parental intimacy (intimacy, dependence, conflict) predict children's social competence (with a significant coefficient (0.1).

Keywords: marital satisfaction, social competence, parental intimacy

---

1. Assistant Professor, Department of Psychology, School of Psychology, Abik, Qazvin, Iran.

2. Master's student of general psychology, Department of Psychology, Non-Governmental Higher Education Institute Abik, Qazvin, Iran